

ФРИЗ РОМАН

<https://orcid.org/0009-0006-1902-3634>

аспірант Інституту професійної
освіти НАПН України

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Анотація.

Актуальність: Трансформація сучасного ринку праці, стрімкі технологічні й соціально-економічні зміни висувають нові вимоги до системи професійної освіти. За цих умов державно-приватне партнерство виступає важливим інструментом модернізації підготовки кваліфікованих робітників, оскільки дає змогу залучити додаткові ресурси та наблизити зміст освіти до потреб працедавців, а також є особливо актуальним у час воєнної агресії та повоєнних викликів, коли партнерство держави й бізнесу сприяє відновленню освітньої інфраструктури та підвищенню якості підготовки кадрів.

Мета: виокремити та обґрунтувати сукупність організаційно-педагогічних умов розвитку державно-приватного партнерства у закладах професійної освіти.

Методи: теоретичний аналіз та узагальнення наукових джерел з проблематики державно-приватного партнерства у професійній освіті.

Результати: сформульовано робоче визначення поняття «організаційно-педагогічні умови» як сукупності спеціально створених обставин, що забезпечують удосконалення освітнього процесу шляхом реалізації механізмів партнерської співпраці між закладом професійної освіти та суб'єктами приватного сектору економіки. Виокремлено 14 організаційно-педагогічних

умов, необхідних для ефективного розвитку державно-приватного партнерства.

Ці умови охоплюють нормативно-правове, організаційне, навчально-методичне та кадрове забезпечення партнерства та передбачають узгодження змісту професійної підготовки з потребами ринку праці, спільне оновлення матеріально-технічної бази закладів, підвищення компетентності педагогічних працівників через співпрацю з роботодавцями, запровадження систем моніторингу результатів партнерства та механізмів розподілу ризиків і відповідальності. Доведено, що дотримання цих умов має вирішальне значення для ефективної реалізації моделі державно-приватного партнерства, адже їх комплексне врахування створює необхідне середовище для успішної співпраці держави та бізнесу у підготовці кадрів.

Перспективи подальших досліджень: експертне ранжування визначених організаційно-педагогічних умов із врахуванням специфіки підготовки кваліфікованих робітників будівельної галузі.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, заклад професійної освіти, організаційно-педагогічні умови.

Вступ. В умовах стрімких змін на ринку праці та впливу воєнної агресії державно-приватне партнерство у професійній освіті розглядається як ключовий інструмент забезпечення відповідності професійних компетентностей здобувачів освіти актуальним потребам економіки. Водночас ефективне впровадження державно-приватного партнерства у професійну освіту потребує визначення науково обґрунтованих організаційно-педагогічних умов, що враховують специфіку освітнього середовища, управлінських рішень та партнерської взаємодії. На сьогодні бракує цілісного уявлення про сукупність таких умов, що ускладнює реалізацію партнерських проєктів та знижує їхню ефективність. Тому постає проблема виокремлення й обґрунтування комплексу організаційно-педагогічних умов розвитку державно-приватного партнерства у закладах професійної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для визначення сутності поняття «організаційно-педагогічні умови» використано наявні узагальнені наукові тлумачення цього конструкта, сформовані у працях сучасних дослідників проблем професійної освіти П. Лузана, І. Мося, М. Бирки, Л. Лупаренко, О. Єжової та Т. Вдовичин.

З метою виокремлення переліку потенційно значущих організаційно-педагогічних умов розвитку державно-приватного партнерства у закладах професійної освіти здійснено системний аналіз наукової літератури з проблеми дослідження. Основну увагу приділено публікаціям, присвяченим функціонуванню професійної освіти в умовах партнерської взаємодії з приватним сектором, впливу управлінських, нормативних, методичних та ресурсних чинників на ефективність освітнього процесу. Зокрема, враховано наукові праці В. Радкевич, В. Попової, С. Кравець, З. Рябової, Я. Чепуренко, В. Крячка, Д. Вороніної-Пригодій, О. Слободяника, І. Мордоус, Є. Царьової, Ю. Люлькової, С. Масліч та ін.

Попри наявне теоретико-практичне підґрунтя, результати аналізу засвідчили відсутність систематизованих підходів до визначення саме сукупності організаційно-педагогічних умов розвитку державно-приватного партнерства у професійній освіті. Більшість публікацій зосереджуються на розгляді окремих складників партнерської взаємодії – правового, ресурсного та кадрового забезпечення; принципів та механізмів взаємодії; форм і форматів партнерства; управлінських рішень; процесів планування, реалізації й оцінювання ефективності проєктів; розподілу ролей і відповідальності між партнерами. У такому контексті актуалізується наукове завдання – обґрунтувати цілісну сукупність організаційно-педагогічних умов як засіб забезпечення ефективного впровадження державно-приватного партнерства у закладах професійної освіти.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення та наукове обґрунтування орієнтовної сукупності організаційно-педагогічних умов, необхідних для ефективного впровадження державно-приватного партнерства в закладах професійної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на необхідність уточнення та коректного використання поняття «організаційно-педагогічні умови» у межах дослідження, застосовано метод теоретичного аналізу та узагальнення наукових джерел, у яких це поняття є компонентом педагогічного дослідження. Такий підхід дав змогу визначити сутнісні характеристики цього конструкта, та сформулювати його робоче визначення, що слугує підґрунтям подальшого виокремлення конкретних умов розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти.

Поняття «організаційно-педагогічні умови» у наукових джерелах трактується по-різному – залежно від предмета дослідження, концептуальної моделі та рівня освіти. Водночас з'ясовано, що хоча пряме ототожнення понять «педагогічні умови» та «організаційно-педагогічні умови» у літературі не простежується, чіткого концептуального розмежування між ними також здебільшого не подається. Обидва терміни часто використовуються у схожих контекстах – без уточнення їхніх відмінностей або структури взаємозв'язку. Так, Т. Вдовичин погоджується з позицією Б. Чижевського, який вважає, що організаційно-педагогічні умови є різновидом педагогічних умов і відображають функціональну залежність суттєвих компонентів педагогічного явища від комплексу об'єктів, процесів і взаємодій у різних проявах, зумовлених специфікою організації навчально-виховного процесу. Дослідниця також резюмує організаційно-педагогічні умови як «сукупність факторів, що забезпечують регулювання, взаємодію об'єктів і явищ педагогічного процесу для досягнення поставленої мети, вдосконалюють міжособистісні стосунки учасників педагогічного процесу для вирішення конкретних дидактичних

завдань, сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців, їхньої самостійності, ініціативності, професійного інтересу». [4, с. 227]

П. Лузан, І. Мося та ін. під педагогічною умовою розуміють «обставину, забезпечення якої спеціальною (відповідною) методикою сприяє ефективному формуванню або розвитку педагогічного процесу, явища, об'єкта» [20, с. 114].

О. Єжова визначає організаційно-педагогічні умови як «сукупність взаємопов'язаних обставин, які забезпечуються на управлінському рівні для досягнення запланованої мети й стосуються управління педагогами та їх професійною діяльністю, а також учнями та їх діяльністю» [6, с. 42].

М. Бирка, Л. Лупаренко пропонують «визначати «організаційно-педагогічні умови» як сукупність спеціально створених обставин досліджуваного процесу (досліджуваної готовності / компетентності), що забезпечують управління цим процесом (феноменом), як певної системи, що відбиває авторське бачення внутрішньої упорядкованості та узгодженої взаємодії між усіма її складовими частинами і підсистемами, спрямованої на досягнення бажаної мети». При цьому, «структура, складові частини і підсистеми, а також ієрархія взаємодії між ними зумовлене авторським баченням досліджуваного процесу (феномену), втіленим в вигляді певної моделі» [1, с. 69; 2, с. 18-19].

Організаційно-педагогічні умови охоплюють різноманітні аспекти досліджуваного педагогічного процесу, зокрема його зміст, організаційні форми, методи, засоби, ресурси, науково-методичне і матеріальне забезпечення, а також контроль і моніторинг результатів здійснення [1, с. 65; 2, с. 13; 6, с. 42].

З огляду на проаналізовані підходи, у межах даного дослідження під організаційно-педагогічними умовами розвитку державно-приватного партнерства у закладах професійної освіти пропонується розуміти сукупність спеціально створених обставин, які забезпечують удосконалення освітнього

процесу шляхом реалізації механізмів партнерської співпраці між закладом професійної освіти та суб'єктами приватного сектору економіки.

Запропоноване робоче визначення поняття «організаційно-педагогічних умов» слугує концептуальним підґрунтям для виокремлення конкретного переліку таких умов, що є необхідними для ефективного розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти. На основі теоретичного аналізу наукових джерел, емпіричних матеріалів, а також узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду, сформовано орієнтовну сукупність організаційно-педагогічних умов, які обґрунтовано нижче. Кожна з них має функціональне значення для забезпечення системності, цілеспрямованості та практичної дієвості партнерської взаємодії між закладом освіти та представниками приватного сектору.

Удосконалення нормативно-правового регулювання державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти. Ефективне впровадження державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти неможливе без наявності чіткого, цілісного та адаптованого до потреб освітньої галузі нормативно-правового забезпечення. Потреба в його удосконаленні зумовлена тим, що чинне законодавство про державно-приватне партнерство, не враховує специфіку сфери освіти, а також відсутній чіткий механізм реалізації партнерства в освітніх закладах, включно з процедурами ініціації, впровадження та оцінювання ефективності. Для подальшого розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти доцільним є вдосконалення законодавчих і регуляторних умов, зокрема через оновлення чинної та створення сучасної нормативно-правової бази [7, с. 132, 13, с. 13].

Підвищення управлінської компетентності керівників закладів професійної освіти щодо управління проєктом державно-приватного партнерства. Ключовим суб'єктом впровадження державно-приватного партнерства у закладах професійної освіти є керівник закладу. Саме від його

управлінського бачення, ініціативності, здатності до переговорів і стратегічного планування залежить ефективність взаємодії з бізнесом. Тому формування та розвиток специфічної управлінської компетентності, що охоплює юридичні, економічні, комунікативні й проєктні аспекти державно-приватного партнерства, є необхідною умовою реалізації партнерських проєктів. Рівень управлінської компетентності керівника забезпечує здатність обирати найбільш ефективні управлінські технології у сфері взаємодії з приватним сектором [17, с. 44].

Вдосконалення форм та механізмів інвестування приватного сектору у модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної освіти. Якість професійної освіти безпосередньо залежить від стану матеріально-технічної бази закладу освіти та її відповідності сучасним технологіям виробництва. Водночас більшість закладів професійної освіти не мають достатніх ресурсів для самостійного оновлення інфраструктури, що зумовлює необхідність залучення інвестицій приватного сектору через механізми державно-приватного партнерства. Йдеться не лише про спорадичну підтримку, а про вдосконалення форм і нормативно-правове регламентування механізмів спільного інвестування, які забезпечують сталість і передбачуваність співпраці. До таких механізмів належать податкові стимули, цільові фонди, типові договори, а також грантові програми, спрямовані на оновлення освітнього середовища [13, с. 7, 9]. Залучення прямих інвестицій у розвиток матеріально-технічної бази є ключовим інструментом реалізації інвестиційної форми державно-приватного партнерства [14, с. 5].

Поширення дуальної форми навчання у професійній освіті як механізму забезпечення розвитку державно-приватного партнерства. Дуальна форма навчання у професійній освіті забезпечує поєднання теоретичних знань, здобутих у закладі освіти, з практичними навичками, сформованими безпосередньо на виробництві. Такий підхід створює умови для системного

зворотного зв'язку між роботодавцями та закладами освіти щодо змісту й організації підготовки кадрів. В результаті здобувачі освіти опановують актуальні професійні компетентності, що відповідають сучасним вимогам ринку праці. Це підвищує їхню конкурентоспроможність і спрощує процес працевлаштування. Поступове впровадження дуальної форми навчання є інструментом формалізації співпраці з бізнесом, що водночас виступає важливим механізмом реалізації державно-приватного партнерства та чинником розвитку системи професійної освіти. [3, с. 59; 11, с. 160; 13, с. 10; 14, с. 7]

Залучення роботодавців до формування змісту освітніх програм. Підприємства, як безпосередні споживачі результатів освітнього процесу, надають актуальну інформацію про сучасні виробничі технології, зміни у технологічних процесах та кваліфікаційні вимоги до фахівців. Така взаємодія створює передумови для оновлення робочих навчальних планів, впровадження практико-орієнтованих модулів, адаптації освітніх програм до потреб конкретної галузі чи регіону. [9, с. 22, 65, 154; 18, с. 11, 25, 97, 195, 220]

Реалізація пілотних проєктів державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти дозволяє апробувати нові моделі співпраці. Такі проєкти створюють основу для формування ефективних управлінських і педагогічних рішень, а також забезпечують доказову базу для подальшого масштабування успішних практик на регіональному та національному рівнях. Важливим результатом пілотування є оцінка їх впливу на розвиток системи професійної освіти, зокрема в частині оновлення змісту освіти, залучення бізнесу та підвищення якості підготовки. Моніторинг і аналіз досягнутих результатів дозволяють не лише оцінити ефективність співпраці, а й сформулювати стратегічні орієнтири для розвитку партнерства. [17, с. 5, 13, 16]

Формування системи управління ризиками в умовах державно-приватного партнерства. Система управління ризиками є необхідною умовою ефективного функціонування державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти,

оскільки дозволяє завчасно виявляти, оцінювати та мінімізувати потенційні загрози. Одним з ключових принципів сталого державно-приватного партнерства є спільний розподіл ризиків між державним і приватним партнерами [15, с. 110], які часто мають відмінні цілі: бізнес прагне прибутку, а держава – забезпечення доступних і якісних освітніх послуг. Серед основних типів ризиків виділяють фінансові, управлінські та правові, кожен із яких може негативно вплинути на результативність партнерських проєктів. Стратегії їх мінімізації включають створення резервних фондів, багатоканальне фінансування, чітке планування, регулярний моніторинг, юридичне забезпечення проєктів. Ефективне управління ризиками також передбачає ухвалення обґрунтованих рішень на основі аналізу зовнішніх умов, уникнення дій в умовах невизначеності та здатність адаптувати управлінські підходи. Водночас ризики доцільно розглядати не лише як загрозу, а і як можливість для впровадження інновацій, підвищення гнучкості та конкурентоспроможності закладу освіти. Системне структуроване управління ризиками підвищує стійкість та результативність партнерства. [9, с. 117-123; 17, с. 17, 43, 49-50].

Розробка типових моделей організації партнерської взаємодії між закладами освіти та приватним сектором у форматі партнерства. Реалізація проєкту державно-приватного партнерства потребує побудови моделі, що концептуально та структуровано окреслює механізм досягнення запланованих результатів через визначення умов взаємодії між закладом освіти та приватними партнерами. Така модель структурує процес партнерства, відображає його концептуальну основу та окреслює очікуваний соціально значущий результат за заданих умов. [19, с. 248]. У науково-методичній літературі простежуються лише узагальнені або фрагментарні описові моделі. Для прикладу - формально-примусова та ініціативно-гуманістична [3, с. 39], також виокремлюють моделі за ступенем координації та обсягом інвестування – ліберальна, солідарна, патерналістська та консорціумна моделі [3, с. 39], за формами співпраці,

розподілом ресурсів та відповідальністю сторін партнерства – спільне фінансування програм професійної освіти, стажування здобувачів на підприємствах партнерів, організації дуальної форми професійної освіти, навчання фахівців на замовлення підприємств [11, с. 163]. Водночас, бракує уніфікованих типових моделей, придатних до впровадження в системі професійної освіти. Такі моделі мають включати структурно-організаційні, нормативні та процедурні компоненти, зокрема типові положення про функціонування партнерських інституцій (освітньо-виробничих кластерів, технопарків, освітніх хабів) [9, с. 25], типових документів, що регламентують розподіл ролей, відповідальності, ресурсів між партнерами [9, с. 52]. Недостатня розробленість типових моделей створює бар'єри для масштабування успішних практик державно-приватного партнерства.

Впровадження механізмів моніторингу і оцінки ефективності проєктів державно-приватного партнерства у професійній освіті дозволяє оцінювати не лише освітні результати, а й інфраструктурні зміни та соціально-економічний вплив партнерств. Використання сучасної системи індикаторів, яка включає освітні, інфраструктурні та економічні показники, забезпечує всебічний аналіз реалізації проєктів [5, с. 36]. Регулярні аудити, експертні оцінки, відкриті звіти та участь соціальних партнерів посилюють підзвітність і довіру до партнерства [13, с. 7]. Ефективне оцінювання охоплює аналіз освітніх, інфраструктурних і соціально-економічних показників, а також визначення рівня задоволеності учасників освітнього процесу. Моніторинг також дозволяє визначити успішні практики, які можуть бути масштабовані або адаптовані в інших регіонах чи закладах. Важливим складником є організація зворотного зв'язку з усіма учасниками проєкту, зокрема здобувачами освіти, педагогами та роботодавцями. Саме системність цих процесів забезпечує накопичення якісного досвіду, без якого партнерство ризикує залишитися лише формальним. [17, с. 7].

Інституціалізація освітнього та управлінського консалтингу як засобу підтримки проєктів державно-приватного партнерства. Керівники закладів професійної освіти в умовах зростання управлінських викликів потребують фахового супроводу у питаннях реалізації моделей співпраці, правових аспектів, ризик-менеджменту, моніторингу ефективності та стратегічного планування. Освітній консалтинг забезпечує методичну підтримку освітніх змін, оцінку змісту підготовки, розробку програм і впровадження інновацій. Управлінський консалтинг виконує функції діагностики бар'єрів, аудиту організаційної структури, прогнозування та надання експертних рекомендацій для досягнення цілей партнерства. Зокрема, він сприяє формуванню нової управлінської компетентності керівників, яка включає консалтингову спроможність як частину сучасної освітньої управлінської культури. На практиці консалтингові функції можуть виконуватися спеціалізованими підрозділами у складі інститутів або окремими дорадчими структурами. [3, с. 92-93]. У сучасних умовах роль консалтингу зростає від інструменту підтримки, до стратегічного управління розвитком проєктів державно-приватного партнерства. Його інституціалізація дозволяє закріпити консультативну підтримку на рівні галузевої політики, забезпечити її сталість та інтеграцію в систему професійної освіти. Це відкриває перспективи для створення національної мережі консалтингових центрів, орієнтованих на супровід партнерських освітніх ініціатив. [6, с. 51-53]. Системна підтримка з боку консалтингу перетворює державно-приватне партнерство на керовану, прогнозовану та масштабовану модель співпраці.

Розбудова міжінституційної взаємодії між закладами професійної освіти, роботодавцями та регіональними структурами зайнятості в рамках державно-приватного партнерства. Така взаємодія формує платформу для системного узгодження освітніх програм із кадровими потребами конкретного регіону, особливо в умовах динамічного розвитку ринку праці. Серед ключових партнерів закладів професійної освіти на регіональному рівні виступають

обласні державні адміністрації, служби зайнятості, об'єднання роботодавців, професійні спілки, регіональні ради професійної освіти, підприємницькі асоціації та громадські організації. Їх участь у кваліфікаційних комісіях, наглядових та дорадчих органах сприяє змістовнішому залученню роботодавців до формування та реалізації освітньої політики. Залучення зовнішніх соціальних суб'єктів, зокрема організацій роботодавців і громадських об'єднань, дозволяє проводити моніторинг ринку праці, формувати регіональне замовлення на підготовку фахівців, а також ініціювати програми перепідготовки та підвищення кваліфікації. У підсумку, це забезпечує більш ефективну координацію ресурсів, зменшує розрив між освітою й ринком праці, а також створює передумови для сталого розвитку державно-приватного партнерства у кожному регіоні. [10, с. 8; 15, с. 106].

Інтеграція цифрових платформ у реалізацію державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти. Цифровізація професійної освіти суттєво розширює можливості реалізації проєктів державно-приватного партнерства, зокрема через розроблення та впровадження спеціалізованих цифрових платформ. [9, с. 41, 42, 178]. Такі платформи не лише забезпечують доступ до інтерактивного та адаптивного навчального контенту, а й дають змогу застосовувати інструменти штучного інтелекту для персоналізації навчання та моніторингу освітніх результатів. В умовах партнерства між державними та приватними структурами спільно реалізуються інфраструктурні цифрові проєкти, спрямовані на підвищення якості, гнучкості та доступності професійної підготовки. Застосування таких технологій, як віртуальна/доповнена реальність, інтелектуальні системи підтримки прийняття рішень, інтеграція даних про ринок праці, сприяє кращому узгодженню освітніх програм із потребами галузей. Це перетворює цифрові платформи на спільний ресурс партнерства, підвищуючи ефективність взаємодії та прозорість управлінських рішень. [16, с. 236].

Стажкування педагогічних працівників на виробництві є важливою умовою оновлення професійних і методичних компетентностей викладачів. Воно забезпечує безпосередній контакт із сучасними технологіями та виробничими процесами. Така практика сприяє адаптації змісту навчальних програм до реальних умов підприємств. Участь викладачів у виробничому середовищі підвищує їхню здатність до впровадження елементів дуальної освіти. Це також дозволяє налагодити ефективну взаємодію з роботодавцями та краще враховувати їх запити. Стажування підсилює практичну спрямованість підготовки здобувачів освіти та зміцнює авторитет педагогів як фахівців. У межах державно-приватного партнерства воно стає механізмом інтеграції освіти й виробництва. [8, с. 226; 9, с. 23-24, 52, 160-161; 17, с. 21, 23].

Здійснення закладами професійної освіти та приватними партнерами спільних заходів з популяризації професійної освіти та підтримки кар'єрної орієнтації здобувачів освіти є вагомим чинником формування інтересу молоді до робітничих професій. Йдеться про проведення науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, днів відкритих дверей у закладах професійної освіти, ярмарок професій і вакансій, освітньо-професійних виставок, виробничих екскурсій, майстер-класів і конкурсів фахової майстерності [8, с. 226; 9, с. 19; 10, с. 8; 12, с. 1218, с. 21, 69-97]. Участь соціальних і приватних партнерів у таких заходах сприяє налагодженню комунікації між освітою та бізнесом, а також мотивує молодь до професійної самореалізації. Практика підтверджує, що саме ті підприємства, які найактивніше залучені до партнерства із закладами професійної освіти, стають основними роботодавцями для їх випускників [12, с. 10-11]. У результаті системна реалізація спільних профорієнтаційних заходів забезпечує ефективніше залучення бізнесу до освітнього процесу та сприяє сталому розвитку державно-приватного партнерства.

Висновки. Перспективи подальших досліджень. Сформульовано робоче визначення поняття «організаційно-педагогічні умови» як сукупності спеціально створених обставин, що забезпечують удосконалення освітнього процесу шляхом реалізації механізмів партнерської співпраці між закладом професійної освіти та суб'єктами приватного сектору економіки.

На основі теоретичного аналізу сучасних наукових і методичних джерел виокремлено та обґрунтовано орієнтовну сукупність із 14 умов, які охоплюють управлінські, кадрові, змістові, фінансові, технологічні та організаційні аспекти функціонування державно-приватного партнерства в професійній освіті. Сформований перелік може слугувати концептуальним підґрунтям для розроблення ефективної моделі партнерської співпраці у сфері професійної освіти.

Перспективним напрямом подальших досліджень є проведення експертного опитування з метою ранжування визначених умов і з'ясування їхньої пріоритетності в контексті підготовки кваліфікованих робітників, зокрема щодо будівельної галузі.

Використані джерела:

1. Бирка, М. Ф. (2023). Конструкт «організаційно-педагогічні умови» у дисертаційних дослідженнях: сутність, властивості і методи визначення. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, (90), 63–70. <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.90.11>

2. Бирка, М., & Лупаренко, Л. (2023). Сутність, властивості та методи визначення конструкту «організаційно-педагогічні умови» у використанні веборієнтованих енциклопедій. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*, 34(3), 5–24. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v34i3.1476>

3. Бородієнко О. В., Зленко А. М. (2023). *Публічно-приватне партнерство закладів професійної освіти: навчально-методичний посібник*. Переяслав: ФОП Домбровська. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734489/>

4. Вдовичин, Т.Я. (2013). Обґрунтування організаційно-педагогічних умов для забезпечення навчального процесу майбутніх бакалаврів інформатики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, (34), 225–230. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2013_34_50

5. Вороніна-Пригодій, Д. (2024). Індикатори оцінювання ефективності проєкту публічно-приватного партнерства у галузі професійної освіти: європейський досвід. *Професійна педагогіка*, 2(29), 21-37. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.29.21-37>

6. Єжова, О.О. (2014). Сутність організаційно-педагогічних умов педагогічного процесу. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*, (3), 39–43. <https://core.ac.uk/display/32308608>

7. Кравець, С. (2022). Нормативно-правове забезпечення розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. *Професійна педагогіка*, 1(24), 127-137. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.127-137>

8. Кравець, С.Г. (2023). Перспективи розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти для відновлення економіки України. *Інноваційна професійна освіта*, 2(9), 222–226. <https://www.conference.ivet.edu.ua/index.php/1/issue/view/10>

9. Кравець, С.Г., Мордоус, І. О., Попова, В. В., Радкевич, В. О., Рябова, З. В., Царьова, Е. С., & Чепуренко, Я. О. (2023). *Технології розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної)*

10. Кравець, С., & Слободяник, О. (2024). Partnership development in the field of vocational education through project-based activities. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Pedagogics*, 18(35). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-18\(35\)-17](https://doi.org/10.33296/2707-0255-18(35)-17)

11. Люлькова, Ю. (2024). Моделі державно-приватного партнерства у професійній підготовці фахівців для сучасних потреб ринку праці. *Професійна педагогіка*, 1(28), 159-166. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.28.159-166>

12. Масліч, С.В. (2024). Кар'єрна орієнтація здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти як відповідь на вимоги сучасного ринку праці. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (13). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14580167>

13. Радкевич, В. (2024). Державно-приватне партнерство у сфері професійної освіти: дорожня карта розвитку. *Професійна педагогіка*, 2(29), 3-20. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.29.3-20>

14. Радкевич, В. (2024). Сучасні механізми розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в повоєнний час. *Професійна педагогіка*, 1(28), 1-11. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.28.1-11>

15. Радкевич, В.О. (2022). Принципи розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в повоєнний час. *Професійна педагогіка*, 2(25), 104-114. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.104-114>

16. Радкевич, В.О. (2024). Цифровізація професійної освіти на засадах партнерства державного та приватного секторів. У *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Глухів, 9 травня 2024 р.)* (с. 234–236). Глухівський

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741532/>

17. Радкевич, В.О., Кравець, С. Г., Попова, В. В., Чепуренко, Я. О., & Крячко, В. І. (2024). *Механізми державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти у повоєнний час: методичні рекомендації*. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України.

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743396/>

18. Радкевич, В.О., Попова, В. В., Рябова, З. В., Кравець, С. Г., Радкевич, О. П., Чепуренко, Я. О., Вороніна-Пригодій, Д. А., & Слободяник, О. В. (2023). *Державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти для відновлення економіки України: Методичний посібник* (В. О. Радкевич, Ред.). Інститут професійної освіти НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739853>

19. Рябова, З.В. (2022). Модель розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. У *Професійна освіта для сталого розвитку: виклики в умовах воєнного стану, результати і перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (20 жовтня 2022 р.)* (с. 246–249). Київ: Інститут професійної освіти НАПН України.

<https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/issue/view/4>

20. Тітова, О. А. (Ред.), Лузан, П. Г., Пашенко, Т. М., Мося, І. А., Остапенко, А. В., & Ямковий, О. Ю. (2023). *Система розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу (монографія)*. Київ: ІПО НАПН України.

<https://doi.org/10.32835/978-617-95325-6-6/2023>

21. Чепуренко, Я. О. (2024). Особливості консалтингу в управлінні закладом професійної (професійно-технічної) освіти в умовах державно-приватного партнерства. *Соціально-гуманітарний вісник*, 50(1), 80–83.

https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/sgv_50.pdf

References:

1. Byrka, M.F. (2023). Konstrukt «orhanizatsiino-pedahohichni umovy» u dysertatsiinykh doslidzhenniakh: sutnist, vlastyvoli i metody vyznachennia. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, (90), 63–70. <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.90.11>
2. Byrka, M., & Luparenko, L. (2023). Sutnist, vlastyvoli ta metody vyznachennia konstrukt «orhanizatsiino-pedahohichni umovy» u vykorystanni veboriientovanykh entsyklopedii. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: Pedahohichni nauky*, 34(3), 5–24. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v34i3.1476>
3. Borodiienko O. V., Zlenko A. M. (2023). *Publichno-pryvatne partnerstvo zakladiv profesiinoi osvity: navchalno-metodychnyi posibnyk*. Pereiaslav: FOP Dombrovska. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734489/>
4. Vdovychyn, T.Ia. (2013). Obgruntuvannia orhanizatsiino-pedahohichnykh umov dlia zabezpechennia navchalnoho protsesu maibutnikh bakalavriv informatyky. *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy*, (34), 225–230. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2013_34_50
5. Voronina-Pryhodii, D. (2024). Indykatory otsiniuvannia efektyvnosti proiektu publichno-pryvatnoho partnerstva u haluzi profesiinoi osvity: yevropeiskyi dosvid. *Profesiina pedahohika*, 2(29), 21–37. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.29.21-37>
6. Yezhova, O.O. (2014). Sutnist orhanizatsiino-pedahohichnykh umov pedahohichnoho protsesu. *Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykoly Hoholia. Psykholoho-pedahohichni nauky*, (3), 39–43. <https://core.ac.uk/display/32308608>

7. Kravets, S. (2022). Normatyvno-pravove zabezpechennia rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity. *Profesiina pedahohika*, 1(24), 127-137. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.127-137>
8. Kravets, S.H. (2023). Perspektyvy rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity dlia vidnovlennia ekonomiky Ukrainy. *Innovatsiina profesiina osvita*, 2(9), 222–226. <https://www.conference.ivet.edu.ua/index.php/1/issue/view/10>
9. Kravets, S.H., Mordous, I.O., Popova, V.V., Radkevych, V.O., Riabova, Z.V., Tsarova, E.S., & Chepurenko, Ya.O. (2023). *Tekhnolohii rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity u poviennyi chas* (V. O. Radkevych, Red.). Instytut profesiinoi osvity NAPN Ukrainy. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740135>
10. Kravets, S., & Slobodanyk, O. (2024). Partnership development in the field of vocational education through project-based activities. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Pedagogics*, 18(35). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-18\(35\)-17](https://doi.org/10.33296/2707-0255-18(35)-17)
11. Liulkova, Yu. (2024). Modeli derzhavno-pryvatnoho partnerstva u profesiinii pidhotovtsi fakhivtsiv dlia suchasnykh potreb rynku pratsi. *Profesiina pedahohika*, 1(28), 159-166. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.28.159-166>
12. Maslich, S.V. (2024). Karierna oriientatsiia zdobuvachiv osvity zakladiv profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity yak vidpovid na vymohy suchasnoho rynku pratsi. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky*, (13). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14580167>
13. Radkevych, V. (2024). Derzhavno-pryvatne partnerstvo u sferi profesiinoi osvity: dorozhnia karta rozvytku. *Profesiina pedahohika*, 2(29), 3-20. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.29.3-20>

14. Radkevych, V. (2024). Suchasni mekhanizmy rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity v poviennnyi chas. *Profesiina pedahohika*, 1(28), 1-11. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.28.1-11>

15. Radkevych, V.O. (2022). Pryntsypy rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity v poviennnyi chas. *Profesiina pedahohika*, 2(25), 104-114. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.104-114>

16. Radkevych, V.O. (2024). Tsyfrovizatsiia profesiinoi osvity na zasadakh partnerstva derzhavnoho ta pryvatnoho sektoriv. *U Tekhnolohichna i profesiina osvita: problemy i perspektyvy. Materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Hlukhiv, 9 travnia 2024 r.)* (s. 234–236). Hlukhivskyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni Oleksandra Dovzhenka. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741532/>

17. Radkevych, V.O., Kravets, S.H., Popova, V.V., Chepurenko, Ya.O., & Kriachko, V.I. (2024). *Mekhanizmy derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity u poviennnyi chas: metodychni rekomendatsii*. Kyiv: Instytut profesiinoi osvity NAPN Ukrainy. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743396/>

18. Radkevych, V.O., Popova, V.V., Riabova, Z.V., Kravets, S.H., Radkevych, O.P., Chepurenko, Ya. O., Voronina-Pryhodii, D.A., & Slobodianyk, O.V. (2023). *Derzhavno-pryvatne partnerstvo u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity dlia vidnovlennia ekonomiky Ukrainy: Metodychnyi posibnyk* (V. O. Radkevych, Red.). Instytut profesiinoi osvity NAPN Ukrainy. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739853>

19. Riabova, Z.V. (2022). Model rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity. *U Profesiina osvita dlia staloho rozvytku: vyklyky v umovakh voiennoho stanu, rezultaty i perspektyvy: materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (20 zhovtnia 2022 r.)* (s. 246–249).

<https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/issue/view/4>

20. Titova, O. A. (Red.), Luzan, P. H., Pashchenko, T. M., Mosia, I. A., Ostapenko, A. V., & Yamkovyi, O. Iu. (2023). *Systema rozvytku profesiinoi kompetentnosti pedahohichnykh pratsivnykiv fakhovykh koledzhiv v umovakh pandemii, voiennoho ta povoiennoho chasu (monohrafiia)*. Kyiv: IPO NAPN Ukrainy.

<https://doi.org/10.32835/978-617-95325-6-6/2023>

21. Chepurenko, Ya.O. (2024). Osoblyvosti konsaltnhu v upravlinni zakladom profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity v umovakh derzhavno-pryvatnoho partnerstva. *Sotsialno-humanitarnyi visnyk*, 50(1), 80–83.

https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/sgv_50.pdf

Roman Fryz,

postgraduate student

of the Institute of Vocational Education and Training of NAES of Ukraine

<https://orcid.org/0009-0006-1902-3634>

e-mail: roman.fryz@gmail.com

ANALYSIS OF ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract.

Relevance: The transformation of the modern labor market, as well as rapid technological and socio-economic changes, pose new demands on the vocational education system. Under these conditions, public-private partnerships are becoming a key tool for modernizing the training of skilled workers. It allows mobilizing additional resources and bringing the content of education in line with the needs of the labor market. Public-private partnerships are especially relevant during wartime and post-war reconstruction, as cooperation between the state and business helps to restore educational infrastructure and improve the quality of workforce training.

Purpose: to identify and substantiate a set of organizational and pedagogical conditions for the development of public-private partnerships in vocational education institutions.

Methods: Theoretical analysis and generalization of scientific sources on public-private partnerships in vocational education.

Results: The article presents a working definition of the concept of “organizational and pedagogical conditions” as a set of specially created circumstances that ensure the improvement of the educational process through the implementation of mechanisms of partnership cooperation between a vocational education institution and private sector entities. The author identifies fourteen key conditions necessary for the effective development of public-private partnerships. These include legal, organizational, methodological and personnel support. The conditions also emphasize the alignment of training content with the needs of the labor market, joint modernization of infrastructure, improving the competence of teachers through the involvement of employers, and the introduction of monitoring systems and mechanisms for sharing risks and responsibilities. The study shows that compliance with these conditions is crucial for the successful implementation of public-private partnership models, as the combination of these conditions creates a favorable environment for cooperation between the state and business in training workers.

Prospects for further research: Further work will involve an expert ranking of the identified organizational and pedagogical conditions, taking into account the specifics of training skilled workers in the construction industry.

Keywords: public-private partnership, institution of professional education, organizational and pedagogical conditions.